

Godzina Polski

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie kop. 75. Kwartalnie rb. 2.25.
Za odnośz. do domu jednoraz. kop. 15, dwuraz. kp. 25.
Prenumerata przez pocztę miesięcznie kop. 90, kwartalnie rb. 2.70.

Cena numeru pojedynczego w Warszawie
i w Łodzi 4 kop.

Redakcja w Warszawie: Okólnik 5.
Administracja " Kredytowa 18 (Erywańska)
Redakcja i Administracja w Łodzi:
Piotrkowska 86.
Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

OGŁOSZENIA w Królestwie Polskiem:

Zwyczajne: kop. 20 za wiersz petitowy jednoszpaltowy na stronie sześć szpalt).
Drobne: 8 kop. za wyraz, najmniej 80 kop.
Nadzwyczajne (po tekście): kop. 50 za wiersz petitowy (str. 4 szp.).
Nakłady: kop. 25 za wiersz petitowy (str. 4 szp.).
W dziale handlowym: kop. 50 za wiersz petitowy (str. 4 szp.).

FILIE: Czestochowa: ul. Panny Maryi 26; Tomaszów: F. Gomulicki; Płock: Admin. „Kuryera Płock.”; Pabianice: Biuro dzien. A. Wadzynskiego; oraz w Sosnowcu, Kaliszu, Łowiczu, Łomży i Będzinie.

REWOLUCYA W ROSYI.

Zaburzenia w Petersburgu.—Obalenie rządu.—Aresztowanie ministrów.—Poseł Engelhardt komendantem Petersburga.

PETERSBURG, 15 marca 1917. (tel. wł.) (Doniesienie Petersburskiej Agencji Telegraficznej.)

W Petersburgu wybuchła rewolucya. Wydział wykonawczy, złożony z 12 członków Dumy, jest w posiadaniu władzy. Wszyscy ministrowie znajdują się w więzieniu. Garnizon stolicy, złożony z 30.000 żołnierzy, połączył się z rewolucjonistami. W czwartek (środek?) w trzecim dniu rewolucyi, porządek w stolicy znów przywrócono. Deputowany Engelhardt mianowany został przez wydział wykonawczy komendantem m. Petersburga.

Z Berlina donoszą dodatkowo:

Ponieważ wiadomość powyższą podaje Petersburska Agencja Telegraficzna, przeto należy przypuszczać, że agencja ta znajduje się również w ręku rewolucjonistów.

Podług doniesień z Haparandy przybyły tam z Rosyi podróżny opowiada, że rewolucya wybuchła nie tylko w Petersburgu, lecz i w wielu miastach Rosyi środkowej. Podróżny ten twierdzi, że w ubiegłą sobotę mógł się dostać z Moskwy do Petersburga jedynie w pociągu wojskowym i to za dużą sumę pieniędzy.

W Petersburgu wykopano na ulicach rowy strzeleckie. Tłumy napadały na sklepy, jest wiele zabitych. Wszyscy robotnicy strajkują. Gazety nie wychodzą.

Cenzura kreśli wszystko, co dotyczy wypadków w stolicy, tak, że w Finlandyi i innych miastach Rosyi o zajściach w Petersburgu i Moskwie nie wiedzą.

Inne osoby komunikują, że rozruchy rewolucyjne rozpoczęły się w Petersburgu już w piątek. Wojsko uciekało się do użycia broni białej, przyczem było 500 rannych.

W czwartek wszystkie fabryki stanęły. Gazety milczą o wszystkim.

(Depesze powyższe zamieszczono we wczorajszym dodatku nadzwyczajnym. Przyp. Red.).

Rząd tymczasowy i jego odezwa.

Petersburg, 14 marca (T. wł.). — Doniesienie Petersburskiej Agencji Telegraficznej: Ludność Petersburga, powiadomiona o zupełnej dezorganizacji w środkach transportowych i aprowizacji, wrzasa oddawała i burzyła się głucho przeciwko rządowi, czyniąc go odpowiedzialnym za wszelkie swe cierpienia. Rząd, przewidując rozruchy, poczynił rozległe zarządzenia dla utrzymania porządku. Pomiedzy innymi zarządził rozwiązanie Rady państwa i Dumy. Instytucje te w dn. 11 marca postanowiły jednak nie posłuchać ukazu cesarskiego, lecz

kontynuować swe posiedzenia. Utworzono bezzwłocznie komitet wykonawczy, złożony z dwunastu członków pod przewodnictwem prezesa Rodziarki. Komitet ten ogłosił się za rząd tymczasowy i wydał następującą odezwę:

„Z uwagi na trudną sytuację i bezład wewnętrzny, jaki zawdzięczamy polityce dawnego rządu, komitet wykonawczy Dumy widzi się zmuszonym do ujęcia w swe ręce porządku publicznego. W zupełnem poczuciu odpowiedzialności powziętego postanowienia komitet wyraża ufność, że ludność i armia popierać go będą w trudnem zadaniu utworzenia nowego rządu, który odpowiadałby życzeniom narodu i posiadałby jego zaufanie“.

Komitet wykonawczy oparł się na zrewoltowanej ludności stolicy i na garnizonie Petersburga, liczącym przeszło 30.000 ludzi i zupełnie jednomyślnym z rewolucjonistami, aresztował wszystkich ministrów i wrzucił ich do więzienia. Duma ogłosiła gabinet za nielubimy. Dzisiaj, w trzecim dniu rewolucyi, cała stolica, w której szybko przywrócono porządek, znajduje się w mocy komitetu wykonawczego Dumy i wojsk, popierających go. Pos. Engelhardt, pułkownik wielkiego sztabu generalnego, został mianowany przez komitet komendantem Petersburga. Wczoraj wieczorem komitet wystosował odezwę do narodu i wojska, dróg żelaznych i banków, wzywając do przywrócenia zwykłego trybu życia. Posłowi Kierenskiemu komitet Dumy powierzył tymczasowo kierownictwo Petersburskiej Agencji Telegraficznej.

Przebieg pierwszych dni rewolucyi.

Hamburg, 15 marca (T. wł.). — Korespondent hamburski donosi ze Sztokholmu: Z inicjatywy ministra spraw wewnętrznych, Protopopowa, pomiędzy 2 a 6 marca st. st. do Petersburga nadchodziło codziennie przeciętowo

90 wagonów ze środkami żywności, chociaż potrzeba było co najmniej 370, aby choć w połowie usunąć okropny brak żywności. Otrzymane środki żywności urzędnicy rozdzielali pomiędzy robotników i niezamożnych, których zaopatrywała policja polityczna w świadectwa prawomysłności. Członkowie związków robotniczych, którzy wzięli udział w robotniczym strajku generalnym, otrzymywali tylko bardzo nieznaczną ilość żywności, lub też nie otrzymali jej wcale. Wzburzyło to niebawem robotników i ich żony. Później prawomysłni otrzymali świadectwa na chleb, podczas gdy druga część ludności odeszła z niezem. Z tego powodu dnia 7 marca doszło do ogromnych zaburzeń przed gmachem wielkiej piekarni. W krótkim czasie zgromadziło się kilka tysięcy ludzi, którzy przybrali groźną postawę wobec oczekujących tam „prawomysłnych“ i w rezultacie zaatakowali i przepędzili konnych policjantów, pilnujących sprzedaży chleba. Rozwścieczony tłum przypuścił wreszcie szturm do gmachu piekarni, splądrował ją w całości, zdemolował urządzenia, i ranil ciężko właściciela firmy. Wówczas ukazał się kozacy, którzy rzucili się na tłum i rozproszyli go na wsze strony. Do kozaków strzelano z domów. Sprowadzone oddziały dragonów wahały się wystąpić przeciwko zgromadzonemu tłumowi, co rewolucjonisci przyjęli gromkimi okrzykami „Hurra!“ Wreszcie powiodło się ulicę oczyścić.

Dnia 9 marca zaprzestali pracy robotnicy przemysłu metalurgicznego i komunikacji. Dnia 10 marca przyłączyli się doń drukarze, tak, iż dzienniki przestały wychodzić. Tego samego dnia strajkowali robotnicy transportowych, metalurgicznych, warsztatów Putiłowskich, robotnicy warsztatów i przemysłu chemicznego, drukarze i robotnicy przemysłu chemicznego. W kwartale Wyborskim doszło wieczorem dnia 9 marca do ostrych wystąpień strajkując. Robotników, przyczem ponownie zawieszano wojsko. Doszło do regularnej wy-

miany ognia, podczas której było wielu zabitych i rannych.

Również w Moskwie wybuchł ponownie strajk generalny. Także i tutaj doszło do groźnych wypadków. Z pośród dzienników ukazało się tylko „Rusk. Slovo“ w zupełnie małym formacie. Z zamieszczonych w niem wiadomości dowiadujemy się, iż liczne sklepy ze środkami żywnościowymi obrabowane zostały przez tłum rewolucjonistów.

Do Petersburga przybyły nowe wojska z Finlandyi. Według wszelkich danych rząd już od dłuższego czasu trzymał te wojska w pogotowiu, w celu stłumienia rozruchów.

Z ostatniego posiedzenia Dumy.

Kopenhaga, 14 marca (T. wł.). — Nie wiadomo są jeszcze powody odroczenia posiedzeń Dumy i Rady państwa, które postanowiono w dn. 12 marca. Zdaje się jednak, że powodów tych nie należy szukać w dotychczasowym przebiegu posiedzeń ciał prawodawczych, lecz raczej w niebezpiecznym rozwoju wewnętrznych warunków państwa, który kontynuowanie sesyi Dumy zalecał uważać za niebezpieczne dla rządu.

Według relacji dzienników rosyjskich, trzecie posiedzenie Dumy miało również przebieg nader spokojny. Podczas rozpraw nad interpelacją w sprawie dostarczania artykułów żywnościowych pos. Sawicz powiedział w imieniu frakcyi październikowców: Ponieważ zawsze wywoziłyśmy plody rolne, żyliśmy przeto w wyobrażeniu, iż posiadamy ich nadmiar. Był to olbrzymi błąd w rachubach. Nigdy nie posiadaliśmy wielkich rezerw. Chłopi sprzedawali, ażeby móc opłacić podatki i kupić wódkę. Ludność wiejska cierpiała głód. Wobec istniejącego obecnie zakazu sprzedaży alkoholu i obniżenia się wartości pieniędzy papierowych, chłopcy wolał plody rolne zatrzymać dla siebie. Przyczynia się do tego jeszcze i to, że obecnie w rolnictwie brak wszędzie sił roboczych, co oddziaływa dotkliwie na stan ekonomiczny wsi.

Liberał narodowy, Szulgin, powiedział: Rittich osiągnął przy pomocy odezw porozumienie wzajemne. Niechże z żądaniem tem zwróci się pierwszej do rady ministrów, wśród

Szósta Pożyczka Wojenna.

5% Niemiecka pożyczka państwowa.

4¹/₂ % niemieckie przekazy Skarbu Państwa, ulegające wylosowaniu w wysokości 110% do 120%.

W celu sprostania wydatkom, powstałym wskutek wojny, wystawia się niniejszym do publicznego podpisywania dalsze 5% obligacje Rzeszy i 4% przekazy Skarbu Państwa.

Obligacje może państwo wypowiedzieć najwcześniej na 1-go października 1924 r., a zatem stopy procentowej również wcześniej obniżyć nie może. Gdyby państwo po upływie tego czasu zamierzało obniżyć stopę procentową, to musi obligacje wypowiedzieć, a posiadaczom zaoferować wypłatę całej nominalnej wartości. To samo odnosi się względem pożyczek dawniejszych. Posiadacze obligacji i przekazów skarbowych, mogą nimi rozporządzać w każdym czasie, jak innymi papierami wartościowymi (sprzedając, zastawiając i t. d.).

Przepisy o obligacjach odnoszą się również, w odpowiedni sposób, do żądania wpisania do księgi długów.

W A R U N K I.

1. Miejsca przyjmowania podpisów.

Miejscem podpisywania jest Bank Rzeszy.

Podpisy będą przyjmowane.

od czwartku, 15 marca
do Poniedziałku, 16-go kwietnia 1917 r.
do godziny 1-ej w południe

w biurze papierów wartościowych Głównego Banku Rzeszy w Berlinie (rachunek czekowy na poczcie w Berlinie Nr. 99) i w filiach Banku Rzeszy, z kasami. Zapisy można również skutecznie za pośrednictwem Królewskiego Handlu Morskiego (Pruski Bank Państwowy), Pruskiej Centralnej Kasy Udziałowej w Berlinie, Królewskiego Banku Głównego w Norymberdze i jego filii, oraz wszystkich banków, bankierów i ich filii, wszystkich publicznych kas oszczędnościowych i ich związków, każdego towarzystwa ubezpieczeń na życie, każdego towarzystwa kredytowego i każdej poczty. Co do podpisów na poczcie obacz liczbę 7.

Formularze do podpisywania można otrzymać we wszystkich wyżej wymienionych instytucjach. Podpisanie można załatwić również listownie, bez użycia formularza.

2. Podział. Oprocentowanie.

Obligacje przygotowano po 20.000, 10.000, 5.000, 2.000, 1.000, 500, 200 i 100 marek z kuponami płatnymi 2-go stycznia i 1-go lipca każdego roku.

Oprocentowanie zaczyna się 1-go lipca 1917 r., pierwszy kupon jest płatny 2-go stycznia 1918 r.

Przekazy skarbowe są podzielone na grupy i przygotowane po 20.000, 10.000, 5.000, 2.000 i 1.000 marek, z takim samym oprocentowaniem i terminami procentowymi, jak obligacje. Do której grupy należy przekaz skarbowy, wynika z treści.

3. Wykup przekazów skarbowych.

Przekazy skarbowe będą podlegały wylosowaniu w grupach, w celu wykupu w styczniu i lipcu każdego roku, poraz pierwszy w styczniu 1918 r. a w nadchodzącym po losowaniu w dniu 1 lipca albo 2 stycznia będą wykupywane po 110 marek za 100 marek wartości nominalnej. Wylosowaniu ulegnie każdorazowo tyle grup, ile ich odpowiada programowo umarżanej sumie przekazów skarbowych.

Niewylosowane przekazy skarbowe nie ulegają wypowiedzeniu przez państwo do 1-go lipca 1927 r. W tym czasie dopiero państwo

ma prawo do ogłoszenia ich za ulegające wykupowi po cenie nominalnej, lecz posiadacze mogą potem zażądać zamiast gotówki przekazów skarbowych 4%-wych, wykupywanych po następnym losowaniu po 115 marek za 100 marek wartości nominalnej, zresztą podlegającym takim samym warunkom umarżania. Najwcześniej po 10 latach od pierwszego wypowiedzenia, ma państwo znów prawo do wypowiedzenia niewylosowanych jeszcze przekazów skarbowych, w celu wykupu po cenie nominalnej, lecz posiadacze mogą zażądać zamiast gotówki 3¹/₂%-wych przekazów skarbowych, wykupywanych po 120 marek za 100 marek wartości nominalnej, podlegającym zresztą takim samym warunkom umarżania. Dalsze wypowiedzenie nie jest dopuszczalne. Wymówienie musi nastąpić najpóźniej na sześć miesięcy przed wykupem i musi się zbiegać z terminem procentów.

Za oprocentowanie i umarżanie przekazów skarbowych przez losowanie, amortyzuje się corocznie 5% z pierwotnej ceny nominalnej. Zaoszczędzone procenty z wylosowanych przekazów skarbowych, użyte będą do wykupu. Przekazy skarbowe wykupione przez państwo na mocy wypowiedzenia, podlegają nadal oprocentowaniu i losowaniu, na rachunek państwa.

Niewylosowane do 1-go lipca 1927 r. przekazy skarbowe, zostaną dnia tego wykupione po cenie skupienia przekazów skarbowych wylosowanych (110%, 115% albo 120%).

4. Cena.

Cena pożyczki jest następująca:
za 5% pożyczkę państwową, jeżeli z żądaniem papierów 98.— marek
za 5% pożyczkę państwową, jeżeli z dyspozycją zapisania do księgi długów państwowych i bez wypowiedzenia do 15 kwietnia 1918 roku 97.80 marek
za 4¹/₂% przek. skarbu państwa 98.— marek
za 100 marek wartości nominalnej z doliczeniem zwykłych procentów.

5. Przeznaczenie i dzielenie.

Przeznaczenie pożyczki podpisującemu następuje możliwie zaraz po zakończeniu podpisywania. Sumy wpłacone przed przyznaniem pożyczki, przyjęte są w całości, zresztą o wysokości przyznania pożyczki rozstrzyga instytucja gdzie ją podpisano. Specjalne życzenia co do podziału pożyczki, trzeba wyraźnie w przeznaczonym na to miejscu formularza, na przedniej stronie. Gdy takich życzeń nie będzie, to rozdział skuteczni pośrednicząca instytucja według własnego mniemania. Późniejsze wnioski o zmianę podziału nie będą mogły być uwzględnione.

Na przekazy skarbowe jakoteż na papiery pożyczki państwowej od 1000 marek i więcej, wydawane będą na żądanie, papiery tymczasowe, wystawiane przez dyrekcję Banku Rzeszy, co do zamiany których na papiery właściwe, będą później ogłoszone potrzebne wskazówki. Papiery na mniej niż 1000 marek, na które tymczasowych papierów niema, będą przygotowane z największym pośpiechem i wydane prawdopodobnie we wrześniu r. b.

6. Wpłaty.

Subskrybenci mogą podpisać sumy wpłać w całości od 31-go marca r. b. Oprocentowanie sum wpłaconych możliwie przed tym dniem, rozpoczyna się również dopiero od 31-go marca.

Podpisyjący obowiązani są do wpłacenia:

80% przeznaczanej im sumy najpóźniej	27/IV r. b.
20% " " "	24/V " "
25% " " "	21/VI " "
25% " " "	18/VII " "

Wcześniejsze wpłaty częściowe są dozwolone, lecz tylko w okrągłych sumach podzielnych przez 100. Dozwolone są również, w każdym czasie, częściowe wpłaty na małe subskrypcje, tymczasem tylko w okrągłych sumach podzielnych przez 100; lecz wpłacić trzeba dopiero wtedy, gdy suma płatnych częściowych należności, równa się przynajmniej 100 markom.

Wpłacać należy do tej instytucji, gdzie pożyczkę podpisano.

Znajdujące się w obiegu nieoprocentowane przekazy skarbowe, będą przyjmowane w zapłacie — z potrąceniem 5% dyskonta od dnia płacenia nimi, lecz najwcześniej od 31-go marca, do dnia ich płatności.

7. Podpisywanie na poczcie.

Poczty przyjmują podpisy, tylko na 5% Pożyczkę Państwową. Podpisane sumy można wpłacić całkowicie 31-go marca, lecz najpóźniej trzeba to zrobić 27-go kwietnia. Za całkowite wpłaty uskutechnione do 31-go marca, będą procenty zwrócone za 90 dni, za wszelkie inne wpłaty całkowite do 27-go kwietnia, nawet gdy będą dokonane przed tym dniem, za 63 dni.

8. Zamiana.

skarbowych wolno ponadto zamienić obligacje i przekazy skarbowe dawniejszych pożyczek wojennych na nowe 4¹/₂% przekazy skarbowe, lecz podpisujący może zgłosić do wymiany stare pożyczki najwyżej na sumę jeszcze raz taką, (podług wartości nominalnej) na jaką podpisał nowe przekazy skarbowe. Wnioski o zamianę trzeba złożyć w okresie podpisywania pożyczki, w tych instytucjach przyjmujących zapisy albo pośredniczących, w których podpisano przekazy skarbowe. Stare trzeba złożyć wymienionym instytucjom do 24 maja 1917 roku. Podający zamieniane papiery, otrzymują najpierw papiery tymczasowe do nowych przekazów skarbowych.

5% obligacje wszystkich poprzednich pożyczek wojennych, będą zamieniane bez aży, na nowe przekazy skarbowe.

Oddający 5% przekazy skarbowe pierwszej pożyczki wojennej otrzymują zwrotu procentów 1.50 fen., oddający 5% przekazy skarbowe drugiej pożyczki wojennej, otrzymują zwrotu 0.50 fen. od stu marek wartości nominalnej. Oddawcy 4¹/₂% przekazów skarbowych czwartej i piątej pożyczek wojennych, winni dopłacić 3.— marki do 100 marek wartości nominalnej.

Papiery z procentami styczniowymi i lipcowymi, trzeba oddać z kuponami płatnymi 2-go stycznia 1918 r. a papiery z procentami kwietniowymi i październikowymi, z kuponami płatnymi 1-go października 1917 r. Zamiany dokonywa się z uwzględnieniem czasu od 1-go lipca 1917 r., więc oddawcom papierów kwietniowych i październikowych, zwrócone będą procenty ze starych pożyczek za kwartał.

Jeżeli chce się zrobić zamianę z żądaniem księgi długów, to przedtem należy zwrócić się z wnioskiem, o wydanie obligów, do Zarządu Długów Państwowych (Berlin S. W. 68, ulica Oranien 92/94). Wniosek musi zawierać uwagę o zamianie i musi wpłynąć do Zarządu Długów Państwowych najpóźniej do 20 kwietnia r. b. Poczem będą wydane obligacje bez cedulek procentowych, nadające się tylko do zamiany na przekazy skarbowe. Za wydanie papierów, należności pobierane nie będą. Ukończenie podpisywania pożyczki, wymianie nie przeszkadza. Obligacje trzeba oddać w instytucjach podpisywania i instytucjach pośredniczących, wymienionych w 1 rozdziale, do 24-go maja 1917 r.

* Przyznane podpisującym papiery wszystkich pożyczek wojennych, będą na żądanie subskrybentów zupełnie bez kosztów przechowane i zarządzane przez biuro papierów wartościowych Głównego Banku Rzeszy w Berlinie, do 1-go października 1919 r. na obowiązujących warunkach złożenia. Złożenie papierów nie wymaga niewymówienia odbioru; podpisujący może odebrać swój depozyt w każdym czasie — nawet przed upływem tego terminu. Depozyty przygotowane przez Biuro Papierów Wartościowych, będą przyjmowane w zastaw przez kasy pożyczkowe, jak papiery wartościowe.

